

GEMEENTE EZINGE

Aan

de Provinciale Groningse Molencommissie,
p.a. de heer B. Jongsma,
Provinciehuis,
Groningen.

No. 284

EZINGE, 12 mei 1965.

Antwoord op schrijven van

, betreffende restauratie korenmolen
te Garnwerd.

Hierbij hebben wij de eer U ter kennisneming te doen toekomen een afschrift van een rapport van de gemeente-architect te Winsum d.d. 30 maart 1965, no. 403, betreffende de voorgenomen restauratie van de door de gemeente aangekochte korenmolen te Garnwerd, met een bestek met voorwaarden, een kostenbegroting, een constructietekening en foto-copieën van een drietal inschrijvingen.

Zoals uit deze stukken blijkt, is de molenbouwer B.K. Dijk te Leek bereid de onderwerpelijke restauratie uit te voeren voor een prijs van f. 43.415,=, in verband waarmee de totale restauratiekosten thans zijn geraamd op f. 48.600,= (aanvankelijk f. 45.000,=).

De architect gaat in zijn rapport bovendien nader in op een aan onze voorzitter kenbaar gemaakte opmerking op het indertijd ingediende restauratieplan met betrekking tot de ringbalk.

Heden hebben wij aan Gedeputeerde Staten der provincie Groningen en aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg te Voorburg in tweevoud de te Uwer kennisneming hierbij gevoegde stukken toegezonden met het verzoek om de uitvoering van het restauratieplan thans zoveel mogelijk te bevorderen, nu de staat van de molen om spoedige voorziening vraagt.

Indien U te bestemder plaatse de toezegging van voldoende subsidies hiertoe eveneens zoudt kunnen bevorderen, zullen wij U hiervoor zeer erkentelijk zijn.

Voor zoveel nodig merken wij nog op, dat eerst na de diverse subsidietoezeggingen een uitspraak van de gemeenteraad omtrent de uitvoering zelve onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten zal worden uitgelokt.

Burgemeester en wethouders van Ezinge,

de wethouder,

BESTEK en VOORWAARDEN

voor het herstellen van de pel- en korenmolen
te Garnwerd gem. Ezinge.

Opdrachtgeefster: Het gemeentebestuur van Ezinge.

Architect: H.Lanting, Directeur gemeentewerken
van Eenrum, Ezinge en Winsum Gn.

Directie: Directeur gemeentewerken

Inlichtingen: worden verstrekt op het bureau gemeente-
werken te Winsum en door de deskundige
van de Groninger Molencommissie, de heer
R.Streuper, Lange leegte 28, Veendam.

Nota van
inlichtingen: wordt drie dagen vóór de aanbesteding
vastgesteld en is vanaf die datum ter lezing
op het kantoor van de directie tussen
10 en 12 uur op werkdagen.

Inschrijving: dient te geschieden op het bij dit bestek
behorende biljet.

Inschrijvers: moeten bestekhouders zijn.

Aanbesteding:

W.B. Het Aanbestedingsreglement W.B. is van toepassing.

EERSTE AFDELING.

Administratieve bepalingen.

1. Van toepassing zijnde bepalingen.

- a. Voorzover in dit bestek niet anders wordt bepaald zijn op dit werk van toepassing, al ware zij letterlijk in dit bestek opgenomen, de algemene bepalingen voor uitvoering van bouwwerken.

2. Oplevering van het werk.

Het werk moet worden opgeleverd 6 maanden na datum van gunning.

3. Betalingstermijnen.

De betaling geschiedt in termijnen, op vertoon van door de directie afgegeven certificateh, als volgt:

- 1^e termijn 40% van de aannemingsom als het werk voor 50% is gevorderd.
2^e termijn 40% van de aannemingsom als het werk is voltooid.
3^e termijn 20% van de aannemingsom, 4 weken na totale oplevering.

TWEEDE AFDELING.

Voorschriften omtrent de uitvoering.

DERDE AFDELING.

Voorschriften omtrent bouwstoffen.

VI E R D E A F D E L I N G.

Beschrijving van het werk.

1. Herstel van het gedeelte beneden de stelling alsmede het stellingmuurtje met stellingdeuren en kozijnen zijn niet bij dit bestek inbegrepen.
2. De stelling. Het restant van de aanwezige stelling afbreken en vervangen door een geheel nieuwe stelling van eikenhouten liggers zwaar 10 x 12 cm., hoekliggers 10 x 14 cm. Buitensluitingen zwaar 12 x 18 cm., hoekplaten 6 x 65 mm. lang 80 cm. gevestigd met houtfretten 10 x 65 mm. Voor dekhout delen 3,3 x 20,5 cm. De sluiting van grenenhout. Stellingmantjes voor leuning 1 m. hoog, zwaar 6,5 x 11,5 cm, leuningschoren 1,9 x 11 cm., dekkers 3,3 x 13 cm. Lange schoren grenenhout zwaar 12 x 16 cm. Korte schoren van dezelfde houtsoort lang 3,40 m, zwaar 10 x 12 cm. Alle vuren- en grenenhout 2 x grondverven. Liggers en vloerdelen carbolineren e.e.a. vóór het verwerken. Het gedeelte van de liggers buiten de sluiting te verven. Al het gegrondverfde hout afschilderen met een prima lakverf in nader op te geven kleuren. Lengtematen als bestaande.
3. Het achtkant. Het kleedhout afbreken, 4 achtkantstijlen lassen, 4 kruisen vernieuwen, 8 uittimmeringsmantjes vernieuwen, 15 cm. langer dan de bestaande en 30 cm. hoger plaatsen. 8 nieuwe rietborden 3,3 x 23 cm. 4 boven-tafelementen zonodig vernieuwen. Het achtkant opnieuw bekleden in potdekselverband met delen 2,8 x 20,5 cm. Deze delen goed droog en zonder scheuren aan de binnenzijde geschaafd. Waar de delen op elkaar komen eerst grondverven. Op de hoeken bladlood van 12 cm. breed. 4 nieuwe ramen met omlijsting.
4. De roeden. De buitenroede 1 m. uit de as laten zakken. Het gedeelte dat in de as zit, roestvrij maken, goed meniën en weer vast maken. Verder afwerken ingericht als zeilroede zonder kikkers, slinger en zeilklampen. Van de binnenroede de stroomlijnplaten afnemen. Verder bewerken als van de binnenroede is omschreven. In beide roeden de bussen voor de hekstocken zonodig vernieuwen. Als na het wegnemen van de stroomlijnplaten mocht blijken dat herstel van de roedebalk niet meer verantwoord is, moet deze door een nieuwe stalen roede worden vervangen. Hiervoor moet een stelpost van f. 3.000,- in de begroting worden opgenomen.
5. De kap. De volgende onderdelen dienen te worden vernieuwd en aangebracht: 2 voeghouten, korte spruit, lange spruit, lange schoot, korte schoor, roostermandjes en spantring, windpeluw, voor- en achtergevel, spanten, regels, pen, stormbalk met kalf, kleedhout, vangstok en ketting. Alle onderdelen in deugdelijk grenenhout uit te voeren.

- 6. Binnenwerk. De stellingzolder vernieuwen van 25 mm. g.g. De aanwezige zeeg moet worden verwijderd. Waar nieuwe vloerliggers gelegd moeten worden, kunnen daarvoor onderdelen van de oude stelling worden gebruikt. De steenzolder ondergaat dezelfde behandeling als bij de stellingzolder is omschreven. De maalsteen weer voorzien van sas-schoen en deksel en voor het malen geschikt maken. De meelpijp zodanig bevestigen, dat ze gemakkelijk kan worden weggenomen. Takrad en kapzolder herstellen met vloerhout van dezelfde dikte als bestaande. De trappen in de molen vervangen door nieuwe van voldoende zwaarte met stevige leuning en zo groot mogelijke aantrede.
- 7. De gaande werken in zodanige staat te maken dat met de molen gewerkt kan worden.
- 8. Bliksembeveiliging. Voor bliksembeveiliging aan alle roedecinden een spits van platina of roestvrij staal. Vanaf de aspen langs de staart een koperdraad tot 50 cm. boven de stelling. Rond de stellingmuur, 4 cm. vanaf de muur, een koperen draadleiding, verder geleid aan het muurwerk tot 50 cm. beneden de laagst mogelijke grondwaterstand. Voor aansluiting een kabel met 2 koppelingen.
- 9. Verf en teerwerken. Achtkant en kapbekleding carbolineren. Al het overige houtwerk 2 x gronden met olieverf. Afwerken met een prima lakverf in de gebruikelijke kleuren.
- 10. Al het overblijvend materiaal is eigendom van de met het herstel belaste molenbouwer.

Winsum (Gr), maart 1965

van de herstelwerkzaamheden aan de molen " De Meeuw " te Garnwerd.

1. ALGEMEEN

De werkzaamheden omvatten herstel van het gedeelte beneden de stelling, alsmede de stellingmuur met de stellingdeuren en kozijnen.

2. FUNDERING

Op aanwys van de direktie de fundering te ontgraven en de voet van penanten en muren te herstellen.

3. METSELWERK

Het bestaande metselwerk waar nodig opnieuw invoegen en beschadigde stenen vervangen door gave oude stenen. (Hier-voor kan het materiaal van de stellingmuur gebruikt worden). De $\frac{1}{2}$ steens stellingmuur opnieuw te metselen en te verhogen met 5 lagen metselwerk in bijpassende kleur en formaat.

4. DE BINNENSLUITING van gew. beton, 1 p.c., 2 zand en 3 grind, te maken volgens detailtekening. Wapening 150 kg/m³. De slechte ondereinden van de kapbenen te vervangen door betonnen opzetstukken. (Te rekenen op 4 stuks).

5. KOZIJNEN, RAMEN EN DEUREN.

Te rekenen op vervanging van de bestaande raam- en deurkozijnen alsmede de ramen en de deuren. Dit alles te maken van 1e klas Grena hout. De verbindingen uit te voeren met gesloten pen en gat en op te sluiten met eiken wiggen en lijvige loodrenie.

De deuren en ramen te maken van 1e klas vurenhout, af te hangen en sluitend te maken met door de directie te bepalen materialen.

6. DE TRAPPEN naar pakzolder en stellingzolder vervangen door nieuwe van voldoende zwaarte met stevige leuning en zo groot mogelijke aantrede.

7. De pakzolder herstellen met hout van dezelfde zwaarte. De vloerliggers op deugdelijkheid te controleren en eventueel te herstellen. Bij de opleggingen sleutelstukken aan te brengen van gew. beton. Te rekenen op 16 sleutelstukken in eenvoudig profiel.

8. DE BEGANE GRONDVLOER te herstellen in dezelfde materialen en vlak op te leveren.

9. IJZERWERK. Waar nodig ankers, strippen en bouten aanbrengen.

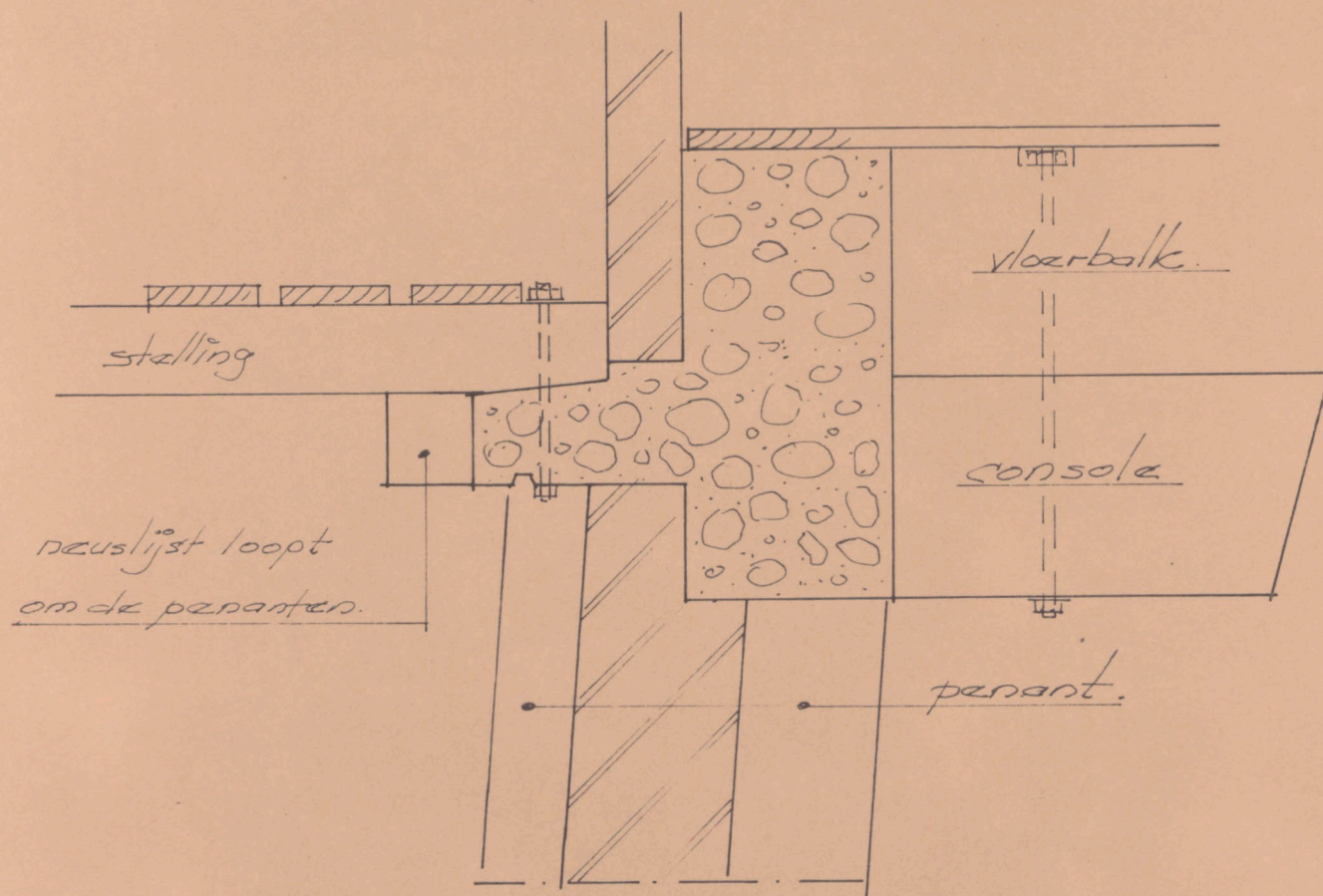
10. Al het houtwerk voor kozijnen, ramen, deuren en vloeren dient in de werkplaats 1 x voorbehandeld te worden met Garantor. Daar waar hout in aanraking komt met metselwerk of beton dit 2 x te meniën.

11. Het nodige sloopwerk te verrichten. De afkomende materialen, voor zover niet meer te gebruiken, worden eigendom van de aannemer.

Winsum (Gr), maart 1965.

B E G R O T I N G van de restauratie van de korenmolen "de Meeuw" te Carnwerd, behorende bij het bestek en de technische omschrijving.

Nieuwe stelling	f. 6000,-
Kap, 2 voeghouten	600,-
Korte spruit	300,-
Lange spruit	500,-
Roostermantjes en spantring	200,-
Windpeluw + Lange en korte schoor	700,-
Voor- en achter gevel	100,-
Spanten regels pen en stormbalk met calf	200,-
Kleedhout	700,-
Vangstok en ketting	100,-
arbeidslonen	3000,-
lassen aan achtkant stijl	400,-
nieuwe kruisen	400,-
8 uittimmermantjes	150,-
4 ramen met omlijsting	200,-
8 rietborden	120,-
4 boven tafelementen	280,-
bekleding achtkant en kroonlijst	3500,-
1 roede herstellen	1000,-
1 nieuwe roede (zie bestek)	4800,-
1 nieuwe steenzolder	800,-
1 nieuwe stellingzolder	800,-
herstel kap en takradzolder	300,-
3 trappen met leuning	550,-
maalstoel	200,-
gaande werk	100,-
bliksemafleider	1000,-
verven en teren	2000,-
	<u>28800,-</u>
onvoorzien	2700,-
Totaal MOLENMAKERSWERK	f. 31500,-
Fundering	1500,-
Herstel metselwerk (incl. steigerwerk	2600,-
Nieuw metselwerk onder achtkant	800,-
Binnensluiting van gew. beton	1800,-
Ramen, deuren en kozijnen (incl. hang & sluitwerk)	1700,-
Trappen naar pak- en stellingzolder	400,-
Nieuwe pakzolder	1200,-
Herstel beg. grond vloer	600,-
Smeedwerk	200,-
Conserveringswerk	700,-
Sloopwerk	300,-
	<u>11800,-</u>
Onvoorzien	1700,-
Totaal AANNEMERSWERK	f. 13500,-
Totaal gehele restauratie	<u>f. 45000,-</u>

doorsn: aansluiting stelling
ringbalk en stellingvloer.

GEM. WERKEN EENRUM, EZINGE EN WINSUM

BETREFT : molen „de Meeuw“ te Garnwerd
 DATUM : 26-2-65
 SCHAAL : 1:10
 GET. : Y.
 GEW. : _____

OPMERKINGEN:

No. DIRECTEUR BURGEMEESTER AANNEMER

afschrift

Gemeentewerken
Eenrum, Ezinge en
Winsum (Gr.)

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
der Gemeente

E Z I N G E.

Onderwerp: Molen te Garnwerd.

Winsum (Gr.) 30 maart 1965

Hierbij zend ik U de copiën van de inschrijvingsbiljetten voor de restauratie van de korenmolen "De Meeuw" te Garnwerd.

Volledigheidsshalve volgen hieronder de bedragen:

A. Doornbosch & Zns. te Adorp	f. 54925,-
Fa. Th. Bremer & Zns. te Adorp	f. 53735,-
B.K. Dijk te Leek (f.41820,- + f. 1595,-)	f. 43415,-

Ter toelichting het volgende:

De fa. Bremer heeft het binnenpleisterwerk niet in de aanneemsom inbegrepen. Dhr. B.K. Dijk heeft naast het bedrag van f. 41820,- op een bijlage een omschreven aanvullingsbedrag van f. 1595,- ingediend, zodat de totale aanneemsom f. 43415,- wordt. Met dhr. Dijk heb ik hierover telefonisch contact gehad, waarbij mij is gebleken, dat er geen onderdelen per abuis door hem over het hoofd zijn gezien. Ik meen U dan ook te moeten adviseren molenbouwer Dijk te Leek het werk te gunnen.

Het werk zal dit jaar niet meer door de heer Dijk kunnen worden aangevat, doch in het winterseizoen zullen wel de onderdelen in de werkplaats kunnen worden klaargemaakt.

In verband met bovengenoemde inschrijvingen adviseer ik U, de ingediende begroting als volgt te vervangen;

Restauratie molen	f. 43415,-
Post onvoorzien	f. 2585,-
Toezichtskosten e.d.	f. 2600,-
<u>T o t a a l</u>	<u>f. 48600,-</u>

Als antwoord op de vraag waarom bij de molen te Garnwerd voorgesteld wordt de binnensluiting in beton uit te voeren, kan ik U mededelen, dat de volgende overwegingen hiertoe hebben geleid:

- 1e. Uit constructief oogpunt is het noodzakelijk ter hoogte van de stelling een betonnen ringbalk in het muurwerk aan te brengen en wel om de zijdelingse krachten van 8-kantstijlen te kunnen opvangen ter vermindering van scheurvorming in het muurwerk. Uitgaande van deze noodzaak ligt het voor de hand om de eiken binnensluiting te vervangen door een neus aan de ringbalk (zie tek.) waarop de stellingliggers kunnen rusten. Hierdoor ontstaat een gezonder detail, zowel wat betreft inwatering als in constructief opzicht.
- 2e. Ter vermindering van lastig onderhoud is de gekozen oplossing zeer zeker te prefereren. Met conserveringsmiddelen is deze plaats moeilijk te bereiken, zodat de binnensluiting vaak vroegtijdig door een nieuwe eiken balk moet worden vervangen. Daarbij moet wel bedacht worden, dat vervanging zonder uitgebreide voorzieningen aan de stelling niet uitvoerbaar is.
- 3e. Uit esthetisch oogpunt gezien, kan opgemerkt worden, dat bij een goede uitvoering in beton een alleszins aanvaardbare

oplossing wordt verkregen welke weinig opvalt, getuige de molen te Winsum.

Ik hoop U hiermede voldoende te hebben ingelicht, en wacht verdere berichten met belangstelling af.

De directeur,
get. H. Lanting.

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris der gem. Ezinge,
w.g. onleesbaar.

afschrift

GEMEENTE EZINGE

Aan

De Rijksdienst voor de Monumentenzorg,

Baken van Andelplein 2,

te

Voorburg.

Nr. 785

EZINGE, 12 mei 1965

BETREFFENDE: restauratie korenmolen
te Garnwerd.

Hierbij veroorloven wij ons Uw aandacht te vragen voor het navolgende.

Op 3 april 1964 hebben wij aan U in tweevoud toegezonden een plan tot restauratie van de korenmolen in het dorp Garnwerd. Bij brief van 11 augustus 1964 hebben Gedeputeerde Staten van Groningen ons medegedeeld met dit restauratieplan te kunnen instemmen en in beginsel bereid te zijn de toekenning van 10% subsidie in de kosten te bevorderen.

De secretaris van de Prov. Groningse Molencommissie heeft onze voorzitter voor enige tijd verzocht te bevorderen, dat voor de onderwerpelijke restauratie een prijsopgave van een bevoegde molenbouwer wordt gevraagd. Voorts heeft hij onze voorzitter in kennis gesteld met een bemerking op het ingediende plan, volgens welke voor ondersteuning van de stelling een aparte eiken balk zou moeten worden aangebracht in plaats van de geprojecteerde inkraging aan een betonnen ringbalk.

Van de gemeente-architect te Winsum, aan wie wij hebben verzocht een en ander te verzorgen en te behandelen, ontvingen wij het in tweevoud in afschrift hierbijgaande rapport d.d. 30 maart 1965, nr. 403, met een bestek met voorwaarden, een kostenbegroting, een constructietekening en foto-copiën van een drietal inschrijvingen. Hieruit blijkt, dat de Molenbouwer B.K. Dijk te Leek bereid is voor een totaal bedrag van f. 43.415,- de restauratie volgens het opgemaakte plan uit te voeren. De totale kosten met inbegrip van onvoorziene uitgaven en kosten van toezicht e.d. zijn door de architect thans geraamd op f. 48.600,-.

In zijn rapport gaat de architect voorts nader in op de gemaakte opmerking ten aanzien van de ringbalk.

Wij hebben aan Gedeputeerde Staten van Groningen een exemplaar van de onderwerpelijke stukken gezonden met verzoek om de restauratie (althans toezegging van voldoende subsidies in het belang van een beslissing omtrent de uitvoering door de gemeenteraad) thans zoveel mogelijk te bevorderen. De staat van de molen vraagt immers wel om zeer spoedige voorzeningen.

Gaarne verzoeken wij in aansluiting hierop aan Uw rijksdienst om deze restauratie eveneens zoveel mogelijk te

willen bevorderen middels een zo hoog mogelijke
rijksbijdrage in de restauratiekosten.

Burgemeester en wethouders van Ezinge,
w.g. onleesbaar.

de wethouder,
w.g. onleesbaar.

nr. 445 M 36

Aant:

de Heer B.K. Dijk,
Molenmaker,

Kerkweg 41 ,

Leek.

molen Garnwerd

6 september, 1966

Hierbij bevestig ik u de telefonische mededeling van de heer Doedens, dat u graag op a.s. donderdag om 9.00 uur bij de molen van Garnwerd wordt verwacht. Behalve de burgemeester met zijn bouwkundige van gemeentewerken zullen de heren Ir. Oostinga, Doedens en ondergetekende van de zijde van de Molencommissie aanwezig zijn.

Tenslotte sluit ik hierbij enige foto,s in die van of bij de watermolens van Sebaldeburen zijn genomen, hopen de u hiermee een genoegen te doen.

De secretaris,

Afschrift, behorende bij kantbr. G.S. d.d.
15 febr. 1966, ter kn. en terugz. ad Molencie.
nr. 2961, 1e afd.

MINISTERIE VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK, afd. O.K.N.

uw brief van 17 dec. 1965, nr. 2188. 's-Gravenhage, 7 februari 1966.
Binnenhof 7, tel. 070 - 814211

Onderwerp:
restauratie korenmolen
Garnwerd, gem. Ezinge

AAN: B. en W. van Ezinge.

Naar aanleiding van het verzoek, vervat in uw nevenvermelde brief, deel ik u mede, bereid te zijn in de kosten van de restauratie van de aan uw gemeente toebehorende korenmolen te Garnwerd subsidie te verlenen.

Met het door de gemeentearchitect te Winsum opgemaakte restauratieplan kan ik mij verenigen, met uitzondering evenwel van het in beton aanbrenge van een ondertafelement met betonnen scherven aan de achtkantstijlen. Door deze werkzaamheden in beton uit te voeren zal niet voldoende stijfheid worden verkregen van het molenachtkant, omdat beton een andere uitzettingscoëfficiënt heeft dan hout en metselwerk. Het herstel van het ondertafelement en het aanscherven van de achtkantstijlen, alsmede de binnensluiting van de stelling, dienen in eikehout te geschieden, overeenkomstig de oorspronkelijke verbindingen en lassen, zoals bij de molenmakers gebruikelijk is. Mogelijk zal hierdoor de begroting enigszins dienen te worden verhoogd. Daar de kosten van het toezicht op het werk niet subsidiabel zijn, kan het eindbedrag gehandhaafd blijven en stel ik de subsidiabele kosten op f 48.600.--. In verband hiermee bepaal ik het te verlenen subsidie op 40 % daarvan tot het maximum van f 19.440.--. Aan dit subsidie verbind ik de hierbijgaande voorwaarden, welke aanvaarding dient te geschieden bij gezegelde verklaring volgens bijgaand model. Het in artikel 8 bedoelde bedrag stel ik voor dit geval vast op f 19.000.--.

Zodra met de restauratie een begin is gemaakt, gelieve u daarvan kennis te geven met gebruikmaking van bijgaande briefkaartformulieren.

Nadat de werkzaamheden zijn beëindigd, zie ik gaarne een overzicht van de uitgaven in tweevoud met de daarbij behorende bewijsstukken ter beoordeling tegemoet.-

DE MINISTER VAN CULTUUR, RECREATIE
EN MAATSCHAPPELIJK WERK,
Namens de Minister,
De Chef van de Afdeling
Eduardkunde en Natuurbescherming,

Mr. L. van Leeuwen.

400 M36
-2 MAART 1966